

ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN TIÊN LÃNG
TRƯỜNG MẦM NON QUANG PHỤC



BẢN MÔ TẢ SÁNG KIẾN
**Tên sáng kiến: Một số biện pháp giáo
dục kỹ năng sống cho trẻ 5 - 6 tuổi trong
trường mầm non**

Tác giả: Mai Thị Sen

Trình độ chuyên môn: Đại học sư phạm mầm non

Chức vụ: Giáo viên

Nơi công tác: Trường mầm non Quang Phục

Ngày 6 tháng 1 năm 2023

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN ĐỀ NGHỊ XÉT, CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Năm học: 2023

- Kính gửi: - Hội đồng khoa học cấp huyện.
- Họ và tên: Mai Thị Sen
- Chức vụ, đơn vị công tác: Trường mầm non Quang Phục
- Tên sáng kiến: “ Một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5- 6 tuổi trong trường mầm non”.
- Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Phát triển tình cảm kỹ năng - xã hội.

2. Đơn vị áp dụng sáng kiến:

Tên đơn vị: Trường mầm non Quang Phục

Địa chỉ: Chính Nghị - Xã Quang Phục - Huyện Tiên Lãng - TP Hải Phòng.

Điện thoại: 02253583532

I. Mô tả giải pháp đã biết: “ Một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non”.

+ Tác giả cô giáo Trần Thị Thuý Nga trường mầm non Hợp Tiến - Hải Dương đã đưa ra “Biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5- 6 tuổi trong trường mầm non”

Tài liệu sáng kiến này chủ yếu là đưa ra một số giải pháp giúp trẻ hình thành một số kỹ năng sống. Tuy nhiên sáng kiến này chưa nêu ra được tính tích cực, chủ động của trẻ khi tham gia hoạt động cung cấp kỹ năng sống. Trong quá trình thực hiện tôi thấy những giải pháp áp dụng trong các sáng kiến trên có những ưu điểm và hạn chế sau:

*** Ưu điểm:**

- Nhà trường luôn quan tâm chỉ đạo và tạo điều kiện về cơ sở vật chất, trang thiết bị đồ dùng đồ chơi cho cô và trẻ tham gia các hoạt động.
- Giáo viên nắm vững chuyên môn, luôn nhiệt tình, yêu nghề mến trẻ, tâm huyết với nghề ham học hỏi nâng cao chuyên môn nghiệp vụ.
- Trẻ đã có 1 số thói quen tự phục vụ đơn giản, quen thuộc.
- Đa số phụ huynh đã quan tâm đến việc dạy kỹ năng sống cho con, phối hợp với giáo viên chủ nhiệm để có những biện pháp chăm sóc trẻ.

*** Hạn chế:**

- Giáo viên chưa chú trọng đến các nội dung giáo dục kỹ năng sống, còn lúng túng trong việc lập kế hoạch, chưa tìm ra các phương pháp thiết thực và phù hợp với các độ tuổi nên việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ nên hiệu quả chưa cao.

- Kỹ năng sống của trẻ còn hạn chế, còn lúng túng chưa tự tin để thực hiện...

- Một số phụ huynh chưa quan tâm đến việc giáo dục rèn luyện kỹ năng sống cho trẻ, cho trẻ tiếp xúc quá nhiều với Internet, tivi, các trò chơi điện tử....

II. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

II.1 Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

- Nội dung giải pháp là một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non. Tài liệu sáng kiến của tôi đưa ra một số giải pháp giúp trẻ hình thành một số kỹ năng sống cho trẻ. Giải pháp giúp trẻ tích cực, chủ động của trẻ khi tham gia hoạt động cung cấp kỹ năng sống.

II.2 Tính mới, tính sáng tạo:

“ Một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5 - 6 tuổi trong trường mầm non” có tính mới, tính sáng tạo ở chỗ giúp trẻ được chủ động học những kỹ năng sống qua các hoạt động, thực hành trải nghiệm, được lồng ghép trong các hoạt động hàng ngày giúp cho trẻ hình thành những kỹ năng sống tốt một cách tự nhiên và bền vững.

Trẻ biết giải quyết các tình huống bất ngờ xảy ra trong cuộc sống hàng ngày.

II.3. Hiệu quả, lợi ích thu được do áp dụng giải pháp

a. Hiệu quả kinh tế:

Việc trẻ có được các kỹ năng sống giúp cho giáo viên và phụ huynh không tốn nhiều thời gian và tiền bạc.

b. Hiệu quả về mặt xã hội:

Qua một thời gian tôi thực hiện đề tài tôi đã đạt được những kết quả đó là trẻ có kỹ năng giao tiếp ứng xử, kỹ năng vệ sinh, kỹ năng thích nghi với môi trường sống, kỹ năng lao động tự phục vụ, kỹ năng hợp tác, chia sẻ...tốt hơn, trẻ đi học đều hơn, tỷ lệ chuyên cần đạt từ 90% trở lên và ít gặp khó khăn khi đến lớp. Đặc biệt trẻ hình thành những kỹ năng sống tốt, có kỹ năng xử lý những tình huống bất trắc mà trẻ có thể gặp phải. Đồng thời tạo được sự tin tưởng, phối kết hợp và ủng hộ của các bậc phụ huynh trong công tác chăm sóc, giáo dục trẻ.

c. Giá trị làm lợi khác:

Ngoài những hiệu quả về mặt kinh tế xã hội, bản sáng kiến còn mang lại những giá trị về tinh thần cho trẻ, qua đó phát triển ở trẻ kỹ năng giao tiếp ứng xử, kỹ năng vệ sinh, kỹ năng thích nghi với môi trường sống, kỹ năng lao động tự phục vụ, kỹ năng hợp tác, chia sẻ...tốt hơn, trẻ hình thành những kỹ năng sống tốt, có kỹ năng xử lý những tình huống bất trắc mà trẻ có thể gặp phải.

II.4 Khả năng áp dụng nhân rộng:

Đề tài “Một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi tại trường mầm non” được áp dụng đến các lớp trong khối 5 tuổi và nhân rộng trong toàn trường và trong huyện.

II.5 Phạm vi ảnh hưởng

Đề tài “Một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi tại trường mầm non” không chỉ áp dụng có hiệu quả đến trẻ ở các lớp trong khối 5 tuổi mà có hiệu quả khi được áp dụng trong các độ tuổi mẫu giáo khác.

Tiên Lãng, ngày 6 tháng 1 năm 2023

Người viết đơn

Sen

Mai Thu Sen

BẢN MÔ TẢ SÁNG KIẾN

I. THÔNG TIN CHUNG VỀ SÁNG KIẾN

1. Tên sáng kiến: “ Một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non”

2. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Phát triển tình cảm kỹ năng - xã hội.

3. Tác giả:

Họ và tên: Mai Thị Sen

Ngày/ tháng/ -năm sinh: 17/05/1980

Chức vụ: Giáo viên

Đơn vị công tác: Trường Mầm non Quang Phục

Điện thoại: 0775330522

4. Đơn vị áp dụng sáng kiến:

Tên đơn vị: Trường mầm non Quang Phục

Địa chỉ: Chính Nghị - Xã Quang Phục - Huyện Tiên Lãng - TP Hải Phòng.

Điện thoại: 02253583532

II. Mô tả giải pháp đã biết:

+ Tác giả cô giáo Trần Thị Thuý Nga trường mầm non Hợp Tiến - Hải Dương đã đưa ra “Biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non”

- Nội dung giải pháp là biện pháp giúp cho trẻ hình thành những kỹ năng sống.

Tài liệu sáng kiến này chủ yếu là đưa ra một số giải pháp giúp trẻ hình thành một số kỹ năng sống. Tuy nhiên sáng kiến này chưa nêu ra được tính tích cực, chủ động của trẻ khi tham gia hoạt động cung cấp kỹ năng sống. Trong quá trình thực hiện tôi thấy những giải pháp áp dụng trong các sáng kiến trên có những ưu điểm và hạn chế sau:

* Ưu điểm:

- Được sự quan tâm, hướng dẫn chỉ đạo của BGH nhà trường. Tạo mọi điều kiện về cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ cho quá trình dạy và học của cô và trẻ, thường xuyên cho giáo viên dự các chuyên đề và tiết dạy thực hành về đổi mới hình thức giáo dục cho trẻ.

- Bản thân giáo viên hiểu được tâm lý của trẻ, có nhiều năm kinh nghiệm trong công tác giảng dạy.

- Các bậc phụ huynh luôn ủng hộ và tạo điều kiện cho cô và trẻ.

* Hạn chế:

- Giáo viên chưa chú trọng đến các nội dung giáo dục kỹ năng sống, còn lúng túng trong việc lập kế hoạch, chưa tìm ra các phương pháp thiết thực và phù hợp với các độ tuổi. Giáo viên chưa đổi phương pháp lồng ghép giáo dục kỹ năng sống, chưa có nhiều kinh nghiệm trong việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ nên hiệu quả chưa cao.

- Kỹ năng sống của trẻ còn hạn chế, còn lúng túng chưa tự tin để thực hiện... Còn nhiều trẻ được sống trong môi trường quá bao bọc khiến trẻ quen dựa dẫm, không có tính tự lập, ích kỷ, lãnh cảm với môi trường xung quanh.

- Một số phụ huynh chưa quan tâm đến việc giáo dục rèn luyện kỹ năng sống cho trẻ, cho trẻ tiếp xúc quá nhiều với Internet, tivi, các trò chơi điện tử....

*** Đang áp dụng tại cơ quan đơn vị**

- Trường mầm non Quang Phục đang áp dụng với trẻ 5 - 6 tuổi lớp 5TA5 trong trường.

- Từ những hạn chế của giải pháp đã biết tôi đã mạnh dạn đưa ra giải pháp “ Một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5- 6 tuổi trong trường mầm non”.

III. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

III.1 Nội dung giải pháp đề nghị công nhận sáng kiến

- Tên giải pháp: “ Một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non”.

Lứa tuổi mầm non là giai đoạn học - tiếp thu - lĩnh hội giá trị sống để phát triển nhân cách. Kỹ năng sống là những kỹ năng nền tảng để hình thành nhân cách trẻ. Phát triển về các mặt thể chất, tình cảm - xã hội, ngôn ngữ, nhận thức , giúp trẻ sẵn sàng đi học lớp một ở trường phổ thông sau này. Vì vậy việc giáo dục kỹ năng sống cho trẻ không chỉ là việc dạy, rèn cho trẻ những kỹ năng cơ bản cần thiết như tự chăm sóc bản thân, phòng tránh và các ứng xử với các nguy hiểm thường gặp, biết hòa đồng, chia sẻ... mà giáo dục kỹ năng sống còn cần phải có cách nhìn toàn diện hơn, trong đó yếu tố quan trọng nhất không chỉ nằm ở cách thức, phương pháp, nội dung mà còn nằm ở thời kỳ, thời điểm thích hợp.

Tôi nhận thức rằng ở lứa tuổi mầm non, đặc biệt trẻ 5- 6 tuổi mà tôi đang giảng dạy thì việc giáo dục kỹ năng sống là giúp trẻ nâng cao năng lực để tự lựa chọn những giải pháp khác nhau. Là một giáo viên trực tiếp đứng lớp 5 tuổi tôi suy nghĩ làm thế nào để có một phương pháp truyền đạt đến trẻ những kỹ năng sống tốt nhất và dạy dưới hình thức nào?

Qua một thời gian tìm tòi nghiên cứu, nhận thức được sâu sắc, ý nghĩa vai trò quan trọng của các kỹ năng sống đối với sự phát triển của trẻ. Với trái tim người mẹ thứ hai, trong năm học 2022- 2023 đã thôi thúc tôi lựa chọn nghiên cứu đề tài: “ Một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5 - 6 tuổi tại trường mầm non” và tôi đã chọn ra 4 biện pháp khác phục như sau:

Biện pháp 1: Sáng tạo trong việc xây dựng kế hoạch giáo dục kỹ năng sống cho trẻ lồng vào các chủ đề trong năm học:

Để dạy kỹ năng sống cho trẻ đạt hiệu quả ngay từ đầu năm tôi xây dựng kế hoạch và đưa vào các chủ đề, các hoạt động ở lớp, tùy thuộc vào từng chủ đề để lựa chọn nội dung tích hợp giáo dục kỹ năng sống để dạy trẻ cho phù hợp nhằm đạt hiệu quả cao. Cụ thể như sau:

Thứ tự	Chủ đề	Nội dung	Các hoạt động
1.	Trường mầm non	- Kỹ năng giao tiếp ứng xử : Chào hỏi, tạm biệt, cảm ơn, xin lỗi, lễ phép với người lớn, tôn trọng bạn bè, vui vẻ thân thiện, lắng nghe ý kiến; biết nguy cơ không an toàn khi tự ý ra khỏi trường lớp. - Kỹ năng phản xạ: Khi gặp không đi theo người lạ. - Kỹ năng hợp tác, hoạt động theo nhóm: chơi đoàn kết, giúp đỡ các bạn, cùng bạn hoàn thành công việc	- Hoạt động đón, trả trẻ - Hoạt động học - Hoạt động chiều - Hoạt động

		<p>được giao.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kỹ năng tự lập, tự phục vụ: Trẻ biết sắp xếp bàn ghế, lấy cất đồ dùng đồ chơi đúng nơi quy định, cách xếp hàng chờ tới lượt, cách đi lên xuống cầu thang, biết nhặt rác bỏ đúng nơi quy định. 	<p>ngoài trời</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoạt động ăn trưa, ăn chiều
2.	Bản thân	<ul style="list-style-type: none"> - Kỹ năng tự phục vụ như: Tự mặc, cởi quần áo, xếp quần áo; tự đi dày dép, mặc quần áo phù hợp với thời tiết, sống gọn gàng ngăn nắp; biết giữ gìn vệ sinh cá nhân; biết sử dụng các dụng cụ ăn uống thành thạo - Kỹ năng phản xạ: biết bảo vệ bản thân trước những tình huống nguy hiểm; không nhận quà người lạ khi chưa được người thân cho phép; biết các hành động gây nguy hiểm đến tính mạng, nhận biết nguy hiểm khi tự ý uống thuốc; biết bảo vệ cơ thể (Phòng tránh xâm hại) - Kỹ năng hợp tác, hoạt động theo nhóm: Trẻ biết hòa đồng thực sự với bạn bè. Trẻ hiểu cách kiềm chế cảm xúc, bày tỏ ý kiến, bảo vệ ý kiến cũng như lắng nghe ý kiến của người khác. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoạt động đón, trả trẻ - Hoạt động vệ sinh, ăn trưa - Hoạt động góc - Hoạt động học - Hoạt động chiều
3.	Gia đình	<ul style="list-style-type: none"> - Kỹ năng giao tiếp ứng xử: Lễ phép với người lớn, quan tâm nhường nhịn em nhỏ, giúp đỡ bố mẹ những việc vừa sức, biết trò chuyện lễ phép, thân mật, chơi vui vẻ với bạn, không quậy phá làm ồn, giữ gìn vệ sinh chung, nhận biết và thể hiện cảm xúc, chia sẻ đồng cảm; Nhận biết nguy cơ không an toàn khi tự ý ra khỏi nhà ... - Kỹ năng tự lập, tự phục vụ: biết ngủ dậy đúng giờ, xếp chăn màn gọn gàng, biết tự đánh răng, mặc quần áo, biết giúp mẹ một số công việc vừa sức. - Kỹ năng hợp tác, hoạt động theo nhóm: biết thương yêu, giúp đỡ bạn bè, biết chơi đoàn kết. - Kỹ năng phản xạ: Biết 1 số kỹ năng xử lý khi đi lạc, khi ở nhà 1 mình, khi giao tiếp với người lạ; kỹ năng sử dụng các đồ dùng trong gia đình. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoạt động học - Hoạt động đón, trả trẻ - Hoạt động chiều - Hoạt động góc
4.	Nghề nghiệp	<ul style="list-style-type: none"> - Kỹ năng giao tiếp, ứng xử: biết nghề nghiệp của những người thân trong gia đình và qua đó biết yêu quý các nghề và giữ gìn sản phẩm của các nghề đó. - Kỹ năng tự lập, tự phục vụ: Biết thể hiện các vai chơi, thao tác của 1 số nghề trẻ thích. - Kỹ năng hợp tác, hoạt động theo nhóm: biết thương yêu, giúp đỡ bạn bè, biết chơi đoàn kết. - Kỹ năng phản xạ: biết các trường hợp và số điện thoại khẩn cấp: công an 113, cấp cứu 115, cứu hỏa 114... Biết một số kỹ năng thoát hiểm, biết cách sử dụng các đồ dùng đồ chơi nguy hiểm, không an toàn. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoạt động đón, trả trẻ - Hoạt động học - Hoạt động chiều - Hoạt động ngoài trời - Hoạt động ăn trưa, ăn chiều

5.	Thể giới động vật	<ul style="list-style-type: none"> - Kỹ năng giao tiếp ứng xử: biết trật tự, xếp hàng khi đi tham quan trang trại chăn nuôi, biết nhặt rác bỏ đúng nơi quy định. - Kỹ năng hợp tác, hoạt động theo nhóm: biết thương yêu, giúp đỡ bạn bè, biết chơi đoàn kết. - Kỹ năng phản xạ: Biết tránh xa các con vật nguy hiểm, một số kỹ năng bảo vệ bản thân. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoạt động học - Hoạt động chiều - Hoạt động góc
6.	Thể giới thực vật	<ul style="list-style-type: none"> - Kỹ năng giao tiếp ứng xử: yêu thiên nhiên, trông và chăm sóc cây xanh, bảo vệ môi trường. - Kỹ năng hợp tác, hoạt động theo nhóm: biết quan sát, thảo luận, nhận xét các sự vật hiện tượng. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoạt động học - Hoạt động chiều - Hoạt động góc
7.	Phương tiện và luật giao thông	<ul style="list-style-type: none"> - Kỹ năng phản xạ: gọi xe cứu thương 115 khi thấy người bị thương - Kỹ năng tự lập, tự phục vụ: biết khi đi bộ phải đi trên vỉa hè, đi sang đường phải có người lớn dắt, chấp hành các quy định giao thông... - Kỹ năng giao tiếp, ứng xử: biết ngồi ngay ngắn trên các phương tiện giao thông, biết nhặt rác bỏ đúng nơi quy định... 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoạt động học - Hoạt động đón, trả trẻ - Hoạt động chiều - Hoạt động góc
8.	Nước và hiện tượng tự nhiên	<ul style="list-style-type: none"> - Kỹ năng giao tiếp ứng xử: biết bảo vệ nguồn nước, tiết kiệm nước, không vứt rác bừa bãi xuống nguồn nước. - Kỹ năng tự lập, tự phục vụ: tự uống nước theo nhu cầu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoạt động học - Hoạt động đón, trả trẻ - Hoạt động chiều
9.	Quê hương - Đất nước - Bác Hồ	<ul style="list-style-type: none"> - Kỹ năng giao tiếp ứng xử: Dạy trẻ kính yêu Bác Hồ, quan tâm đến những di tích lịch sử, địa danh, cảnh đẹp, lễ hội của quê hương, đất nước, giữ gìn bảo vệ môi trường. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoạt động học - Hoạt động góc - Hoạt động chiều
10.	Trường Tiểu học	<ul style="list-style-type: none"> - Kỹ năng giao tiếp ứng xử: yêu quý từng đồng bạn, lắng nghe lời các cô giáo và chơi đoàn kết với bạn bè - Kỹ năng tự lập, tự phục vụ: biết ngủ dậy đúng giờ, xếp chăn màn gọn gàng, biết tự đánh răng, mặc quần áo, biết giúp cô một số công việc vừa sức. - Kỹ năng phản xạ: không đi theo người lạ 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoạt động đón, trả trẻ - Hoạt động học - Hoạt động góc

Biện pháp 2: Chủ động dạy trẻ cách giao tiếp với mọi người xung quanh.

**** Dạy trẻ giao tiếp với bạn bè.***

Để giúp trẻ phát triển kỹ năng chơi với các trẻ khác tôi tạo môi trường cho trẻ giao tiếp với nhau và tạo tình huống cho trẻ tự giải quyết. Một trong những kỹ năng quan trọng mà trẻ sử dụng nhiều nhất không chỉ trong những năm tháng đi học mà còn theo trẻ trong suốt cả quãng đời còn lại đó là kỹ năng giao tiếp với bạn

bè. Trẻ sẽ không thể mãi chỉ quanh quẩn trong nhà với ông bà, bố mẹ, trẻ sẽ cần đi học giao tiếp với bạn bè nên kỹ năng này cần được chỉ dạy sớm.

Ví dụ: Trong giờ hoạt động góc với chủ đề: “Ngôi nhà bé yêu ” tôi gợi ý để trẻ về các góc chơi. Tôi sẽ đến góc xây dựng và hỏi: Các bác xây dựng đang làm gì? Ai sẽ làm nhóm trưởng? Ai xây dựng ở khu vực này? Những câu hỏi như thế sẽ giúp cho trẻ biết cách đoàn kết, hợp tác với nhau, giao nhiệm vụ để hoàn thành các vai chơi.

Tính cách mỗi trẻ mỗi khác, có những trẻ hoạt bát, hiếu động nhưng cũng có những trẻ chậm chạp, thụ động hay quá nóng nảy... Vì thế giáo viên cần phải biết rõ tính cách của từng trẻ để có thể cho các trẻ chơi với những người bạn thích hợp với cá tính nhằm tạo cho trẻ có những kỹ năng hợp tác và hoạt động theo nhóm.

*** *Dạy trẻ giao tiếp với người lớn tuổi.***

Đối với trẻ, người lớn cần tập cho trẻ những lời nói lễ phép và tự nhiên, không quá màu mè và hình thức, cũng không được phép cộc lốc và suồng sã. Điều này trẻ sẽ học được một cách hiệu quả thông qua cách giao tiếp và ứng xử của bố, mẹ, người thân trong gia đình, cô giáo và người khác. Vì vậy những người lớn như chúng ta cần làm gương cho trẻ noi theo.

Ví dụ: Trong chủ đề “bản thân” tôi giáo dục trẻ đi học về con phải chào ông bà, bố mẹ anh chị, luôn biết vâng lời người lớn, khi người lớn nói con phải lắng nghe, nói phải lễ phép.

Tôi luôn tạo tình huống cụ thể để giúp trẻ giải quyết và chọn cách giao tiếp với người lớn cho phù hợp. Ví dụ trong trò chơi “bác sỹ”, tôi đóng vai một cụ già đến khám bệnh, tôi giả vờ đi khom lưng, nói chậm rãi để trẻ biết tôi là 1 cụ già. Tôi sẽ nói: “Chào bác sỹ”, khi đó trẻ sẽ nói lại: “cháu chào cụ ạ! Cụ bị đau ở đâu ạ!” Khi đó tôi sẽ trò chuyện và trẻ sẽ biết cách nói chuyện lễ phép với người già.

Biện pháp 3: Lòng ghép kỹ năng sống thông qua hoạt động học, hoạt động trải nghiệm.

- Thông qua hoạt động khám phá khoa học:

Để việc lồng ghép dạy trẻ kỹ năng sống vào tiết dạy đạt kết quả cao thì điều đầu tiên giáo viên cần làm là lựa chọn nội dung tích hợp phù hợp với nội dung bài dạy.

Ví dụ: Giờ dạy khám phá khoa học : Tìm hiểu về nước thì nội dung giáo dục kỹ năng sống được đưa vào bài dạy là giáo dục trẻ kỹ năng sử dụng nước tiết kiệm như khoá vòi nước lại sau khi sử dụng, không để nước chảy tự do ...kỹ năng bảo vệ nguồn nước như không vứt rác thải xuống ao, hồ, sông suối ... kỹ năng nhận biết và sử dụng các nguồn nước sạch và không sử dụng và tránh xa các nguồn nước bị ô nhiễm.

Lưu ý nội dung giáo dục kỹ năng sống được đưa vào tiết dạy phải cụ thể, gần gũi với cuộc sống hàng ngày của trẻ.

Khi tổ chức hoạt động học cho trẻ giáo viên cần linh hoạt thay đổi hình thức tổ chức giờ học tạo cơ hội cho trẻ được giao lưu, hoạt động nhóm, hình thành cho trẻ kỹ năng hợp tác và tạo điều kiện để bộc lộ khả năng lãnh đạo ở trẻ.

Ví dụ: Nếu con thấy có khói hoặc có đám cháy ở đâu đó con phải làm như thế nào?:

Qua tình huống này tôi dạy trẻ một số kỹ năng sau: Khi thấy có khói hoặc trông thấy lửa cháy thì trước hết các con phải phải chạy xa chỗ khói, cháy và hét

thật to để báo cho người nhà và những người xung quanh, nếu không có người ở nhà thì gọi cho hàng xóm biết hoặc phải gọi ngay cho các chú lính cứu hỏa. Số điện thoại các chú là 114. Nếu bị kẹt trong đám cháy có người lớn bên cạnh, các con phải bình tĩnh làm theo sự chỉ dẫn của người lớn. Chỉ cho bé những lối có thể thoát ra ngoài khi có hỏa hoạn. Dạy bé cố gắng thoát ra ngoài càng nhanh càng tốt tuyệt đối không chần chừ mang theo đồ đạc hoặc nán lại gọi điện cho cứu hỏa. Nếu gia đình bạn sống trong tòa nhà cao tầng hoặc khu chung cư, tôi dạy bé rằng đừng bao giờ di chuyển xuống dưới đất bằng thang máy khi có hỏa hoạn vì khi đó thang máy có thể ngừng giữa chừng do ngắt điện. Trường hợp ở gần tầng thượng hơn, hãy di chuyển lên tầng thượng thay vì di chuyển xuống dưới. Nhớ rằng không những lửa mà khói và hơi độc cũng có thể dẫn đến tử vong. Để tránh bị ngộp vì khói, tôi dạy bé di chuyển ra ngoài bằng cách bò sát mặt đất, bịt khăn hoặc vải thấm nước lên miệng, mũi. Khi tóc hoặc quần áo bị bén lửa phải dừng lại, nằm xuống và lăn người qua lại hoặc lăn tròn. Nếu kẹt trong phòng không thể thoát ra ngoài, hãy lấy vải ướt bịt chặt các khe cửa rồi chui xuống gầm giường và nằm sát xuống sàn nhà. Bởi gầm giường là nơi đầu tiên những người lính cứu hỏa để mắt đến khi tìm kiếm những người còn kẹt lại trong một vụ hỏa hoạn. Từ những tình huống cụ thể mà rất dễ xảy ra đối với trẻ bằng cách cho trẻ thảo luận, yêu cầu trẻ suy nghĩ vận dụng vốn hiểu biết của mình đã có thể tìm cách giải quyết vấn đề. Thông qua đó cô giúp trẻ tìm ra phương án tối ưu nhất, đó cũng chính là kinh nghiệm mà ta cần dạy trẻ. Thông qua hoạt động đó cũng giúp trẻ có sự tư duy logic, biết cách diễn đạt suy nghĩ của mình, và giúp trẻ có thêm kinh nghiệm trong cuộc sống.

+ Với chủ đề “gia đình” tôi dạy trẻ kỹ năng xử lý khi đi lạc: Tôi nhắc trẻ phải đi cùng bố mẹ, nếu khi trẻ bị lạc tôi dạy trẻ trước tiên phải bình tĩnh, nhớ lại số điện thoại của bố mẹ và nhờ người xung quanh tại nơi trẻ bị lạc và gọi cho bố mẹ.

+ Chủ đề : ”bản thân” tôi dạy trẻ kỹ năng bảo vệ cơ thể (Phòng tránh xâm hại): Ở kỹ năng này tôi đã dạy trẻ về giới tính khi trẻ học về chủ đề bản thân, biết mình là nam hay nữ, biết không được chạm vào vùng nhạy cảm của mình hay của người khác, không được để người lạ chạm vào cơ thể mình, khi có người lạ chạm vào mình thì phải chạy nhanh hoặc gọi to những người thân trong gia đình. Khi các con được bố mẹ cho đi chơi thì phải đi sát bố mẹ, không chạy đi lung tung khỏi tầm mắt của bố mẹ.

- **Thông qua hoạt động làm quen với văn học:**

Giáo viên có thể cho trẻ trải nghiệm thực tế qua một số trò chơi được thiết kế phù hợp với nội dung bài dạy.

Ví dụ: Giờ làm quen với văn học: Thơ chú cảnh sát giao thông cô cho trẻ chơi trò chơi “ tín hiệu”

Cách chơi: Một trẻ đứng giữa ngã tư làm chú cảnh sát giao thông, còn lại trẻ làm người đi đường và đi theo đèn tín hiệu và chỉ dẫn của chú cảnh sát giao thông khi đèn xanh thì đi, đèn đỏ dừng lại, khi chú đưa gậy lên thẳng đứng thì tất cả đều dừng lại.

Luật chơi : Ai không làm theo đúng yêu cầu bị loại khỏi cuộc chơi.

- **Thông qua hoạt động thể dục :**

Thông qua các hoạt động thể dục tôi giáo dục trẻ tinh thần đoàn kết, phối hợp với bạn để cùng nhau chơi trò chơi đạt kết quả cao, và cũng thông qua các kỹ năng cụ thể của từng bài tập vận động thì trẻ sẽ ứng dụng vào cuộc sống như luôn phải mạnh dạn, tự tin, khéo léo...

- Thông qua việc tạo tình huống cụ thể .

Để tạo cho trẻ kỹ năng xử lý những tình huống bất ngờ xảy ra trong cuộc sống hay kỹ năng tự bảo vệ tôi đã xây dựng trên powerpoint những đoạn phim ngắn với những nhân vật hoạt hình bé yêu thích, mỗi đoạn phim là một câu chuyện tình huống xảy ra sau đó cô yêu cầu trẻ tìm cách giải quyết.

Ví dụ: Đoạn phim “Gấu Con lạc mẹ ” khi cho trẻ xem phim đến đoạn Gấu Con lạc mất mẹ cô cho dừng phim và hỏi trẻ “ Nếu con là bạn Gấu Con, con sẽ làm gì để tìm được mẹ ?”

Sau khi nhận được các câu trả lời của trẻ cô với cho trẻ xem nốt đoạn phim về quá trình tìm mẹ của bạn Gấu Con và giáo dục trẻ. khi bị lạc mẹ, bé hãy bình tĩnh, không khóc và chạy lung tung mà hãy đứng yên tại chỗ chờ. Vì bố, mẹ sẽ quay lại chỗ đó để tìm bé. Hoặc bé có thể đến chỗ chú bảo vệ, cô bán hàng trong siêu thị ở gần chỗ đó để nhờ gọi điện thoại, hoặc thông báo lên loa để tìm bố mẹ. Tuyệt đối không đi theo người lạ dù người đó có hứa sẽ đưa về với bố mẹ. Vì có thể đó sẽ là kẻ xấu lợi dụng cơ hội đó bắt cóc hoặc làm hại bé.

Tôi đã đưa ra những tình huống để dạy trẻ như : “ Nếu có người không quen biết cho bé quà bé nên làm như thế nào? Khi trẻ thảo luận, tôi đưa ra những giả thiết, những tình huống xấu “ Nếu đó là kẻ xấu thì sẽ rất nguy hiểm cho bé”.Tôi phân tích, giải thích cho trẻ và giúp trẻ có phương án giải quyết đó là :

Tuyệt đối không nhận quà, ăn bánh kẹo của người lạ vì có thể bị người xấu tẩm thuốc mê và mắc mưu của kẻ xấu.

Thông qua việc tạo tình huống thực tế cô giúp trẻ có được những kinh nghiệm sống thông qua việc trực tiếp tham gia giải quyết tình huống khiến trẻ tự tin khi giải quyết các vấn đề xảy ra với bản thân trong cuộc sống hàng ngày.

Biện pháp 4: Tích hợp giáo dục kỹ năng sống vào các hoạt động chăm sóc giáo dục khác cho trẻ tại trường mầm non.

- Trong hoạt động đón trả trẻ: Vào giờ đón trả trẻ, tôi giáo dục trẻ một số kỹ năng giao tiếp, một số kỹ năng tự phục vụ như:

+ Cách chải tóc cho bạn nữ: cầm lược bằng tay phải, tay trái giữ trên đầu, nhẹ nhàng chải tóc từ trên xuống, không làm rối tóc...

+ Hay cách mặc quần áo: Áo chui qua đầu: cổ áo chui qua đầu trước, đến mặc hai tay và cài cúc (nếu có); Áo cài cúc: mặc lần lượt từng ống tay một và cài cúc từ trên xuống tương ứng với hàng khuy bên kia, bẻ cổ áo, kéo áo phẳng, ngay ngắn...

+ Hay cách cất dầy dép, cất cặp đúng nơi quy định.

- Trong giờ trả trẻ tôi còn dạy trẻ kỹ năng phản xạ khi giao tiếp với người lạ: Tôi dạy trẻ khi gặp người lạ hay khi có người đến đón, những người mà con chưa từng gặp mặt thì không được đi theo và nên giữ khoảng cách để tránh những trường hợp xấu xảy ra như bắt cóc, dụ cho bánh kẹo để đi theo họ... Từ đó, con có thể tự rút kinh nghiệm cho bản thân và sẽ tạo điều kiện cho trẻ chủ động hơn trong việc cử xử với người lạ.

- **Trong giờ thể dục sáng:** Khi trẻ đi xuống cầu thang tôi dạy trẻ đi theo hàng lối, không xô đẩy nhau, đi về phía bên phải.

- **Thông qua hoạt động góc:**

+ **Góc chơi đóng vai:** tôi luôn uốn nắn và sửa sai ngay cho trẻ trong khi chơi đặc biệt qua các trò chơi ở góc đóng vai.

Vi dụ: Qua trò chơi “bán hàng”, ngoài kỹ năng biết cách bán hàng và mua hàng, đối với trò chơi “bán hàng” trong chủ đề “nước và mùa hè”, trẻ được tự lựa chọn quần áo trang phục theo mùa, chọn những thứ đồ dùng mà trẻ thích như mũ, dày dép,...qua đó trẻ được thể hiện nhu cầu của bản thân, biết sở thích của bản thân và tôi rèn cho trẻ kỹ năng tự phục vụ.

+ **Góc chơi nghệ thuật:** Tôi thường xuyên sưu tầm những đồ dùng, những phế liệu, những lá cây khô, dây trang kim, nhũ màu, màu nước... Để trẻ tự tạo nên những bức tranh, những con vật. Từ đó trẻ có những kỹ năng sử dụng đồ vật như cầm kéo và cắt khéo léo, kỹ năng tô màu, kỹ năng vẽ, kỹ năng phân công công việc cho bạn trong nhóm mình.

Vi dụ: Trong góc nghệ thuật chủ đề: “động vật” : “Tạo hình các con vật sống dưới nước”. Một nhóm trẻ đã dùng các nguyên liệu như mo cau, bao ngô, xốp, giấy màu... để tạo hình thành con cá, trong khi thực hiện phải sử dụng nhiều kỹ năng nên bạn nhóm trưởng phải phân công mỗi người làm một bộ phận và cuối cùng ghép lại thành con cá. Qua hoạt động đó kỹ năng làm việc theo nhóm và tinh thần đoàn kết của trẻ được thể hiện rõ.

+ **Góc chơi xây dựng:** Tôi đưa kỹ năng sống hợp tác, hoạt động theo nhóm để rèn cho trẻ. Ở độ tuổi này trẻ quan tâm đến bạn trong nhóm. Chúng sẵn sàng chia sẻ với nhau và tình bạn trở nên quan trọng với trẻ. Khả năng hợp tác sẽ giúp trẻ biết cảm thông và cùng làm việc với các bạn.

Vi dụ: Với góc chơi “xây dựng” trong chủ đề “Giao thông” khi trẻ chơi tôi chú ý hướng dẫn trẻ cách sắp xếp, bố trí công trình xây dựng sao cho hợp lý, đẹp mắt, yêu cầu trẻ phải cẩn thận tỉ mỉ, khéo léo và nhắc nhở nhau cùng phối hợp thực hiện để hoàn thành công trình xây dựng. Qua đó tôi đã giáo dục được cho trẻ tinh thần đoàn kết, hợp tác, cẩn thận trong khi chơi.

- **Trong giờ chơi ngoài trời:** Tôi đưa kỹ năng đoàn kết, hợp tác .

Ví dụ: Cô tổ chức cho 2 đội chơi trò chơi “Chạy tiếp cờ” ở trò chơi này cháu thực hiện đúng luật chơi. Mỗi đội luôn tự tin mình sẽ chiến thắng và tìm mọi cách động viên khích lệ trong nhóm phải có tinh thần đoàn kết, chạy thật nhanh mang cờ về cho bạn tiếp theo.

- **Trong giờ vệ sinh:** Tôi dạy trẻ các kỹ năng tự phục vụ như: Rửa mặt, rửa tay bằng xà phòng và đi vệ sinh đúng nơi quy định...

Ví dụ: Từ đầu năm học kỹ năng vệ sinh cá nhân của trẻ chưa thành thạo, trẻ chưa có thói quen vệ sinh khi bẩn, đi vệ sinh còn té ra ngoài (nhất là các bạn trai), vì thế nên tôi đã rèn cho trẻ có những thói quen đó. Tôi luôn quan sát và nhắc nhở trẻ lau mặt khi thấy trẻ có vết bẩn ở mặt hay sau khi chơi xong, đi vệ sinh xong nhắc trẻ vào rửa tay để tránh không bị vi khuẩn gây bệnh. Từ những lần ở trên lớp như vậy thì về nhà hay đi bất cứ nơi đâu trẻ đều có thói quen rửa tay sạch sẽ trước khi ăn, sau khi đi vệ sinh, khi tay bẩn.

- **Trong giờ ăn:** Hằng ngày trong giờ ăn, tôi dạy trẻ kỹ năng tự phục vụ, rèn tính tự lập như: biết cách sử dụng những đồ dùng, vật dụng trong ăn uống một cách

đúng đắn: cầm thìa bằng tay phải, tay trái giữ bát, khi ăn xúc từng thìa nhỏ, nhai nhỏ nhẹ không nhai nhồm nhoàm..., biết tự dọn bát khi ăn xong và bỏ đúng chỗ để bát, thìa ... ngoài những kỹ năng cơ bản thì tôi dạy trẻ không bỏ thừa thức ăn vì đó là sự hoang phí và không lịch sự, hướng dẫn trẻ chỉ nên xúc vào bát đồ ăn vừa đủ và hãy cố gắng ăn hết những gì có trong bát của mình, ngoài ra cô giáo còn dạy trẻ phải biết mời người lớn trước khi ăn và nói lời cảm ơn sau khi ăn...

- Trao đổi với các bậc phụ huynh cùng kết hợp với nhà trường hướng dẫn rèn kỹ năng sống cho trẻ khi ở nhà.

+ Hiểu rõ được vai trò của các bậc phụ huynh cũng góp phần không nhỏ trong việc giáo dục các kỹ năng sống cho trẻ. Vì vậy ngay từ đầu năm khi tổ chức họp phụ huynh tôi đã đưa sáng kiến và ý tưởng về ý nghĩa giáo dục kỹ năng sống của mình áp dụng vào trẻ. Đặc biệt những phụ huynh ít quan tâm đến con cái, tôi tìm cách đề gặp và trao đổi về thành tích học tập của cháu ở lớp và đồng thời hỏi thăm về nề nếp sinh hoạt, sở thích... của cháu ở nhà. Với việc làm kiên trì đó tôi đã tác động việc học của cháu ở lớp cũng như việc rèn nề nếp ở nhà.

Ví dụ: Với kĩ năng vệ sinh cá nhân, tôi đã phối hợp với phụ huynh quan sát và nhắc nhở trẻ khi về nhà biết vệ sinh cá nhân, buổi sáng khi thức dậy biết đánh răng, rửa tay, lau mặt, rửa tay sau khi đi vệ sinh, khi tay bẩn...

Ở lớp học, tôi cũng tạo ra một góc tuyên truyền có nội dung rèn kỹ năng sống cho trẻ bằng tranh, ở đó tôi đã ghim những bài thơ và hình ảnh có nội dung về kỹ năng sống, lúc đón trả trẻ tôi đều nhắc nhở phụ huynh quan tâm và đọc những thông tin ở bảng tuyên truyền.

Bằng sự tìm tòi, nghiên cứu và áp dụng thực hiện đề tài: “ **Một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi tại trường mầm non**” tôi thấy kỹ năng sống của trẻ được tốt lên rõ rệt. Trẻ có thói quen lao động tự phục vụ, trẻ tự tin hơn, kỹ năng hợp tác giữa trẻ với trẻ, giữa trẻ với cô được tốt hơn. Trẻ thích các hoạt động trải nghiệm để tìm tòi, khám phá hơn, có kỹ năng bảo vệ mình trước khó khăn hơn.

III.2. Tính mới, tính sáng tạo:

“ **Một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi tại trường mầm non**” có tính mới, tính sáng tạo ở hình thức tổ chức hoạt động với nhiều nội dung phong phú, đa dạng. Tạo cơ hội cho trẻ được chủ động học những kỹ năng sống qua các hoạt động, thực hành trải nghiệm, được lồng ghép trong các hoạt động hàng ngày giúp cho trẻ hình thành những kỹ năng sống tốt một cách tự nhiên và hiệu quả.

-Trẻ biết giải quyết các tình huống bất ngờ xảy ra trong cuộc sống hàng ngày.

*** Tính mới:**

- Trẻ rất hứng thú tham gia vào các hoạt động giáo dục kỹ năng sống giúp cho trẻ hình thành những kỹ năng sống tốt một cách tự nhiên và bền vững.

- Giúp giáo viên tích cực tìm tòi các nội dung mới và hình thức tổ chức linh hoạt mang đến cho trẻ những khám phá mới lạ nhưng vẫn gần gũi với trẻ. Góp phần nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động cung cấp kỹ năng sống cho trẻ.

*** Tính sáng tạo:** Tạo điều kiện cho trẻ được chủ động học những kỹ năng sống qua các hoạt động, thực hành trải nghiệm, được lồng ghép trong các hoạt

động hàng ngày giúp cho trẻ hình thành những kỹ năng sống tốt một cách tự nhiên và bền vững.

III.3. Phạm vi ảnh hưởng, khả năng áp dụng nhân rộng:

Sau khi viết sáng kiến, các biện pháp mới được áp dụng và đạt hiệu quả cao. Đề tài “Một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi tại trường mầm non” được áp dụng đến các lớp trong khối 5 tuổi và nhân rộng trong toàn trường và trong huyện.

III.4. Hiệu quả, lợi ích thu được từ sáng kiến:

Qua một thời gian tôi thực hiện đề tài tôi đã đạt được những kết quả đó là trẻ có kỹ năng giao tiếp ứng xử, kỹ năng vệ sinh, kỹ năng thích nghi với môi trường sống, kỹ năng lao động tự phục vụ, kỹ năng hợp tác, chia sẻ...tốt hơn, trẻ đi học đều hơn, tỷ lệ chuyên cần đạt từ 90% trở lên và ít gặp khó khăn khi đến lớp. Đặc biệt trẻ hình thành những kỹ năng sống tốt, có kỹ năng xử lý những tình huống bất trắc mà trẻ có thể gặp phải. Đồng thời tạo được sự tin tưởng, phối kết hợp và ủng hộ của các bậc phụ huynh trong công tác chăm sóc, giáo dục trẻ.

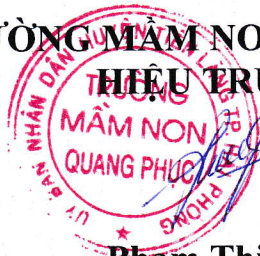
Sáng kiến góp phần nâng cao chất lượng chăm sóc giáo dục trẻ toàn diện cho lớp. Vì vậy hàng năm chất lượng giáo dục của lớp đạt loại tốt.

Sáng kiến góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện trong tập thể nhà trường.

Trên đây là “Một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi tại trường mầm non” tôi đã áp dụng thực hiện và thu được những kết quả đáng kể song cũng không thể tránh khỏi những hạn chế, thiếu sót. Vì vậy, tôi rất mong được sự đóng góp ý kiến của hội đồng khoa học các cấp để bản kinh nghiệm của tôi được hoàn thiện hơn.

Quang Phục, ngày 6 tháng 1 năm 2023

TRƯỜNG MẦM NON QUANG PHỤC
HIỆU TRƯỞNG



Phạm Thị Nga

TÁC GIẢ SÁNG KIẾN

Sen

Mai Thị Sen